

ABITURIYENTLAR UCHUN JAHON TARIXIDAN DASTUR

Qadimgi davr tarixi.

Qadimgi tarix – sivilizatsiyaning boshlanishi. Eng qadimgi odamning rivojlanish bosqichlari. Ilk paleolit (Ashel) (1 million – mil.av. 00 ming.y.). O‘rta paleolit (Muste) (mil.av. 100-40 ming y.). So‘ngi paleolit (mil.av. 40-12 ming y.). Mezolit (mil.av. 12-7 ming.y.) Neolit (mil.av. 6-4 ming y.). Eneolit – mis-tosh asri (mil.av. 4 - 3 ming yillik o‘rtalari) Bronza (mil.av. 3 - 2 ming yillik o‘rtalari.).

Temir asri.

Ilk sivilizatsiyalarning paydo bo‘lishi. Qadimgi Sharq va O‘rta Osiyo. Nil vodiysi va uning aholisi. Mesopotamiya sivilizatsiyasi. Babil podsholigi. Old Osiyo davlatlari va ularning qo‘shnilar. Ahamoniylar davlati. Hindiston sivilizatsiyasi. Xitoyning qadimgi sivilizatsiyasi . Qadimgi Yunoniston. Qadimgi Yunoniston madaniyati. Qadimgi Yunoniston afsonalari. Qadimgi Rim. Rim imperiyasining ravnaqi va qulashi. Qadimgi Rim madaniyati.

Ilk o‘rta asrlar.

Yevropa ilk o‘rta asrlarda. Xalqlarning buyuk ko‘chishi va uning natijalari. Franklar. Ijtimoiy tuzum va davlatning paydo bo‘lishi. Frank imperiyasi. Muqaddas Rim imperiyasi. V-XI asrlarda Angliya. Vizantiya imperiyasi. Slavyan davlatlarining tashkil topishi. Kiyev Rusi davlati. V- XI asrlarda Yevropa madaniyati. Osiyo xalqlari ilk o‘rta asrlar davrida. Yangi din beshigi. Arab xalifaligi: ichki va tashqi siyosat. Arab xalifaligi mamlakatlari madaniyati. Ilk o‘rta asrlarda Hindiston. Xitoy V-XI asrlarda .

O‘rta asrlar rivojida dunyo xalqlari o‘rni (11-15 asrlar)

Hunarmandchilik va savdo rivoji. Shaharlarning o‘sishi. Yevropa o‘rta asr shaharlarining paydo bo‘lishi. O‘rta asrlarda tovar xo‘jaligining rivojlanishi. Bozorlar va yarmarkalar. Osiyo mamlakatlarida o‘rta asr shaharlari. Hunarmandchilik va savdo. O‘rta asrlarda xristian cherkovi. Salb yurishlari va ularning maqsadi. Birinchi salb yurishlari. Keyingi salb yurishlari: natijalari va oqibatlari. G‘arbiy Yevropadagi markazlashgan davlatlar. Fransiyada markazlashgan davlatning tashkil topishi. General shtatlar. Monarxiya paydo bo‘lishi. Yuz yillik urush : dastlabki davr. Urushning keyingi bosqichlari . Fransiya markazlashtirilishining natijalari. Angliyada markazlashgan davlatning tashkil etilishi. XIV- XV asrlarda Angliya . Germaniya XII-XVI asrlarda. XI-XV asrlardagi Yevropa madaniyati. Ma‘rifat va ilm-fan. G‘arbiy Yevropada san‘at va adabiyot. Rus rivojlangan o‘rta asrlarda. Rusda siyosiy tarqoqlik va uning oqibatlari. Rus yerlarining chet el bosqinchilariga qarshi kurashi. Rusning mo‘g‘ullar istilosidan ozod bo‘lishi. Saljuqiylar va usmonli turklar. Saljuqiylar va Usmon davlati. Mo‘g‘ullar davlati va ularning istilolari. Oltin O‘rda. XIII-XV asrlarda Xitoy. Yaponiya o‘rta asrlarda . O‘rta asr Koreyasi tarixi. Hindiston rivojlangan o‘rta asrlarda. Amerika o‘rta asrlarda. O‘rta asrlar Afrikasi.

Yangi tarixning birinchi davri (XVI asr - XIX asrging 60 –yillari)

XVI–XVIII asrlarda Yevropa, Amerika va Osiyo mamlakatlari . Buyuk geografik kashfiyotlar va ularning tarixiy ahamiyati. Yevropaliklarning mustamlakalar uchun kurashi. Yangi davr boshlarida G‘arbiy Yevropa mamlakatlarida ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Yevropada reformatsiya. Angliyada qirol hokimiyatining kuchayishi . Fransiyada mutlaq monarxiya. XVI-XVII asrlarda Rossiya . Niderlandiya inqilobi. Yevropada Uyg‘onish davri madaniyati. Ilm-fan taraqqiyoti. Angliyada burjua inqilobining boshlanishi. Angliyada fuqarolar urushi va uning oqibatlari. Angliyaning dunyoda birinchi sanoat mamlakatiga aylanishi.

Amerika Qo‘shma Shtatlarining tashkil topishi. Buyuk Fransuz burjua inqilobi va monarxiyaning ag‘darilishi. Buyuk Fransuz burjua inqilobining yakunlari va uning tarixiy ahamiyati. XVI-XVIII asrlarda Germaniya imperiyasi . Rossiya imperiyasining tashkil topishi.

XVI-XVIII asrlarda Osiyo mamlakatlari . XVI-XVIII asrlarda Hindiston. XVI-XVIII asrlarda Xitoy . XVI-XVIII asrlarda Yaponiya. XVI-XVIII asrlarda Usmoniylar imperiyasi (Turkiya). XVI-XVIII asrlarda Eron (Persiya)

XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Yevropa, Amerika , Osiyo va Afrika mamlakatlari.

XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Yevropa mamlakatlari. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Buyuk Britaniya.

Fransiyada birinchi Imperiya va uning halokati. Fransiyada Ikkinchi imperiyaning o‘rnatilishi. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Germaniya va Italiya. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Rossiya imperiyasi .

XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Amerika mamlakatlari. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Amerika Qo‘shma Shtatlari. Lotin Amerikasida milliy-ozodlik kurashi.

XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Osiyo va Afrika mamlakatlari.

XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Hindiston. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Xitoy. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Yaponiya. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Koreya. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Usmoniylar imperiyasi. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Afg‘oniston. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Eron. XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda Afrika xalqlari.

Ijtimoiy-siyosiy ta‘limotlar. Yevropada XIX asrning 70- yillarigacha bo‘lgan davrda ijtimoiy-siyosiy ta‘limotlar. XVII-XIX asrning 60-yillarida ilm-fan, adabiyot va san‘at.

Jahon XIX asr oxiri –XX asr boshlarida .

Dunyoning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy manazarasi.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida kapitalizm taraqqiyotida yuz bergan tub o‘zgarishlar. Industrial sivilizatsiya.

Yevropa va Amerika davlatlari.

G‘arbiy Yevropa davlatlari XX asr oxiri va XX asr boshlarida . Fransiya-Prussiya urushi va uning yakunlari. Fransiyada Uchinchi Respublika va 1871 yil 18- mart davlat to‘ntarishi . XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Fransiyada iqtisodiy va siyosiy hayot. Fransiyaning ichki siyosati. Fransiyaning tashqi siyosati.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Germaniya. Imperiyaning tashkil topishi. Imperiyaning ichki siyosati. Imperiyaning tashqi siyosati. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Buyuk Britaniyaning siyosiy va iqtisodiy ahvoli. Buyuk Britaniyaning ichki siyosati. . Buyuk Britaniyaning tashqi siyosati.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Amerika davlatlari.

Amerika Qo‘shma shtatlari. AQShning ichki siyosati. AQShning tashqi siyosati. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Lotin Amerikasi davlatlari. Lotin Amerikasining boshqa davlatlari.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida podsho Rossiyasi, markaziy va janubi-sharqiy Yevropa davlatlari.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida podsho Rossiyasining ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy ahvoli. Podsho Rossiyasining tashqi siyosati. Rossiyada Davlat dumasining tashkil etilishi.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Avstriya- Vengiya imperiyasi. Avstriya- Vengiya imperiyasining tashqi siyosati. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Italiya. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Bolqon davlatlari.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Osiyo davlatlari.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Yaponiya. XIX asr oxirida Xitoy. XX asr boshlarida Xitoyning Rossiyasining ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy ahvoli. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Hindiston. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Eron. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Afg‘oniston. XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Turkiya.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida Afrika mamlakatlari.

Shimoliy Afrika mamlakatlari. Tropik va Janubiy Afrika mamlakatlari.

1914-1918 yillardagi Birinchi jahon urushi.

Birinchi jahon urushining boshlanishi va borishi. 1916-1917 yillardagi urush harakatlari. Birinchi jahon urushining yakunlari va oqibatlari.

XIX asr oxiri –XX asr boshlarida fan va madaniyatning rivojlanishi.

Moddiy ishlab chiqarishda texnika va fan taraqqiyoti. Aniq va tabiiy fanlar rivoji. Xalq ta’limi. Gumanitar fanlar. San’at. Adabiyot.

Dunyo ikki jahon urushi oralig‘ida.

G‘arb mamlakatlari . Xalqaro munosabatlar. Sovet davlati . Germaniya . Fransiya Buyuk Britaniya. Italiya va Ispaniya. Amerika Qo‘shma Shtatlari. Lotin Amerikasi davlatlari. Osiyo va Afrika davlatlari. Xitoy va Hindiston. Turkiya. Eron. Afg‘oniston. Yaponiya . Arab davlatlari. Tropik va Janubiy Afrika davlatlari Ikkinchi jahon urushi . Ikkinchi jahon urushi va uning yakunlari

Jahon mamlakatlari XX asrning ikkinchi yarmi va XXI asrning boshlarida

Xalqaro munosabatlar. G‘arb davlatlari taraqqiyotining o‘ziga xos xususiyatlari Ikkinchi jahon urushidan so‘ng dunyo siyosati va hayotidagi o‘zgarishlar . Ikkinchi jahon urushidan keyin G‘arb davlatlari ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy taraqqiyotidagi o‘ziga xos xususiyatlar . G‘arb mamlakatlari . Amerika Qo‘shma Shtatlari. Lotin Amerikasi davlatlari. Buyuk Britaniya Fransiya .. Germaniya Federativ Respublikasi Italiya Respublikasi

Sovet davlati va uning parchalanishi . Markaziy va janubi-sharqiy Yevropa davlatlari . Osiyo va Afrika davlatlari Yaponiya . Xitoy Xalq Respublikasi. Hindiston va Pokiston . Pokiston Islom Respublikasi. Turkiya va Eron.. Turkiya Respublikasi/ . Eron Islom Respublikasi .Afg'oniston .Osiyoning yangi industrial davlatlari . Arab davlatlari. Tropik va Janubiy Afrika davlatlari

Mustaqil davlatlar hamdo'stligi .

Moldova, Ukraina, Belorussiya va Kavkazorti Respublikalari mustaqilligining tiklanishi va rivojlanishi .Moldova Respublikasi Ukraina Respublikasi. Belorussiya Respublikasi . Gruzija Respublikasi . Armaniston Respublikasi . Ozarbayjon Respublikasi . Markaziy Osiyo mamlakatlari taraqqiyot yo'llarining turli-tumanligi . Qozog'iston Respublikasi Qirg'iziston Respublikasi .Turkmaniston Respublikasi. Tojikiston Respublikasi Bo'ltiqbo'yi Respublikalari . Bo'ltiqbo'yi Respubliklarining mustaqillikka erishuvi va rivojlanishi . Estoniya Respublikasi . .Latviya Respublikasi Litva Respublikasi .

XX asr — XXI asr boshlarida fan va madaniyat taraqqiyoti

Fan va madaniyat

ADABIYOTLAR:

1. Sagdullayev A.S., Kostetskiy V.A. Qadimgi dunyo tarixi. 6-sinf T., 2013
2. Salimov T.U., Sultanov F.E. Jahon tarixi. 7- sinf T., 2013
3. Jo'rayev.U , Farmonov R., Ergashev Sh., Jahon tarixi. 8- sinf. T.,2014.
4. Lafasov M., Jo'rayev U., Holiqov E., Qodirova D., Jahon tarixi. 9- sinf. T.,2014.
5. Lafasov M. Jahon tarixi . akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik. T., 2015.